

**รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา :
กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศกจังหวัดอุบลราชธานี
THE MODEL OF PARTICIPATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION :
CASE STUDY SUMMASIKKHARATCHATHANI ASOKA SCHOOL,
UBON RATCHATHANI PROVINCE**

ศิริพร วงศ์แสนาน¹

อัสวฤทธิ์ อุทัยรัตน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขั้นตอนกระบวนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี จากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้ง 3 องค์การ บ้าน วัด โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี โดยการให้กรรรับร่องรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบศึกษาเอกสารแบบสอบถามแบบบันทึกการสังเกต และแบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี ทุกด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาหลัก คือ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดประสบการณ์ บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในบางครั้งจึงบกพร่องไม่สมบูรณ์

2. การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า รูปแบบประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

3. การนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบ , การมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ABSTRACT

The research aimed 1) to study the conditions and problems of Participation in Education Administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province, 2) to construct the model of participation in education administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province and 3) to Propose and evaluate the participation in education administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province. The research research step was divided into three. 1. To study the conditions and problems of Participation in Education Administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province from three relevant bodies: community, monastery and school. 2. To construct the model of participation in education administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province and 3. To Propose and evaluate The Model of Participation in Education Administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province. in question validated by 11 experts. The research instruments were documentary studies, observation form, and evaluation model. Statistics used were mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed as follow :

1. The study the conditions and problems of Participation in Education Administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province. The result showed that in overall picture of participation was in average level. The main problems was integrated learning organization was inefficient.

2. Construct the model of participation in education administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province. The finding demonstrated that the model consisted of the decision to participate, participation in implementation, the benefits sharing, and the evaluating participation. The tasks were grouped into four dimensions, 1) academic 2) budget 3) personnel administration and 4) General administration.

3. Propose and evaluate The Model of Participation in Education Administration case study Summasikkharatchathani Asoka School, Ubon Ratchathani Province. The outcome showed was suitable and possible in the highest level.

บทนำ

การศึกษาซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของคนในชาติเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงในทุกๆด้าน การให้ความสำคัญในด้านการศึกษาคือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศ สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนแต่เป็นประเทศที่มีประชาชนได้รับการพัฒนาทางการศึกษาที่ดีมาก่อนแล้ว ค่อยมุ่งพัฒนาในด้านอื่นๆต่อไป เหตุนี้เองทำให้ทุกภาคส่วนก็เริ่มมีความตระหนักให้ความสำคัญมากขึ้นและปรากฏภาพความชัดเจน ขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติสาระในมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง

กับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2547 : 16) และการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ผ่านมาได้ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆตามกระแสโลกาภิวัตน์ได้เกิดการเรียกร้องคุณภาพการจัดการศึกษาขึ้น จุดเน้นที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นจะต้องระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสนองต่อความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการกระจายอำนาจทางการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล

ชุมชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อระดมทรัพยากร จากส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สรรรถ วรรณทร์ และ ทิพวัลย์ คำคง, 2553 : 7-8)

โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา มาตรา 15 (3) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ไม่เก็บค่าธรรมเนียม(เรียนฟรี) ปรึชญาโรงเรียนคือ “ศีลเด่นเป็นงาน ชาญวิชา” ผู้เรียนทุกคนต้องถือศีล 5 ละอบายมุข รับประทานอาหารมังสวิริติ แนวทางการจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาแบบบุญนิยม จัดการเรียนรูตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการศึกษาตามสภาพจริงสู่วิถีชีวิตชุมชน (โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก, 2556 : 1) จากการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย โดยนโยบายที่มีการกระจายอำนาจสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานั้น ทั้งนี้โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศกได้ปฏิบัติในแนวทางดังกล่าว โดยยึดหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดย บ้าน วัด โรงเรียน(บวร) ร่วมจัดการศึกษาซึ่งสามองค์การนี้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ด้วยหลักแห่งความเชื่อที่ว่าการศึกษาไม่ควรแยกชีวิตออกจากวัดและชุมชน ทุกคนเป็นครูให้กันและกัน นักเรียนศึกษาเรียนรู้ศีลธรรมจริยธรรมจากวัด ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีในชุมชน โดยเรียนจากชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีประสบการณ์

ในฐานะที่สามองค์กรคือ บ้าน วัด โรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาและปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการ

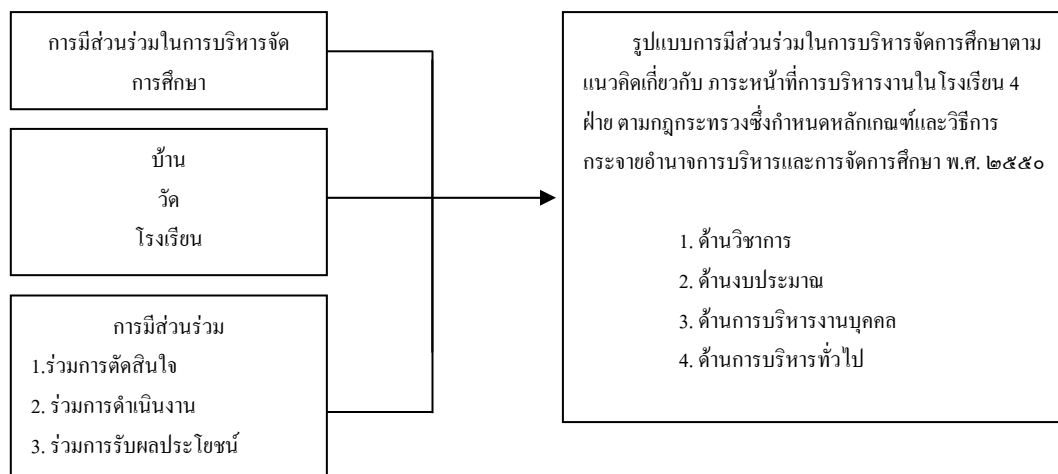
พัฒนาการจัดการศึกษา แต่โรงเรียนยังไม่รู้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก มีสภาพปัญหา และรูปแบบอย่างไร ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาเพื่อหาคำตอบว่า การจัดการศึกษาที่ผ่านมาเป็นอย่างไร และเพื่อให้ได้ข้อมูลเสนอเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก สำหรับเป็นแนวทางพัฒนา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับ ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ภาระหน้าที่การบริหารงานใน โรงเรียน 4 ฝ่าย ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก โดยแบบวิเคราะห์เอกสาร ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) สอดถามบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยมีขอบเขตเนื้อหาขอบข่าย และภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน 4 ฝ่าย ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่ (1) วิชาการ (2) งบประมาณ (3) บริหารงานบุคคล (4) บริหารทั่วไป

โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 3 องค์การ บ้าน วัด โรงเรียน จำนวน 50 คน จากการคัดเลือกโดยวิธีเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 สอดถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของการมีส่วนร่วม หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วม วิเคราะห์โดยการสรุปเป็นประเด็น แล้วหาลอมรวมประเด็นที่สำคัญๆ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบด้านภาษาและเนื้อหาด้วยเทคนิค IOC ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามตามข้อเสนอ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนสัมมาสิกขาศิริษะอโศก จังหวัดศรีสะเกษ หาค่าความเชื่อมั่นเชิงเนื้อหา (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .9780 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยวิธีการใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียน บุคคลในชุมชน และนักบวชในวัด หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ในการมีส่วนร่วม ตามคุณสมบัติที่กำหนด 3) สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจริงโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกต 2 แบบ คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียน ชุมชน และกิจกรรมสำคัญต่างๆ วิถีชีวิตภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี นำข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา และจากข้อมูลสภาพและปัญหาในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองร่างรูปแบบ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการประเมินรับรองร่างรูปแบบ ประกอบด้วย เอกสารหมายเลข 1 คำโครงวิทยานิพนธ์ เอกสารหมายเลข 2 ร่างรูปแบบ เอกสารหมายเลข 3 แบบสอบถามความคิดเห็นประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และข้อเสนอแนะพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองร่างรูปแบบ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้การรับรองร่างรูปแบบเพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี 2) ผู้วิจัยส่งเอกสารประกอบการประเมินรูปแบบด้วยตนเองพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ผู้วิจัยนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อ

รับคืนเอกสาร โดยทางไปรษณีย์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ระยะทางไกล ผู้วิจัยไปรับเอกสารด้วยตนเอง 4) นำข้อมูลจากการประเมินรูปแบบ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข 5) นำผลที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาสรุป แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประเมินความเหมาะสม

ความเป็นไปได้โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น สรุปผล ปรับปรุง และรายงานรูปแบบ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี แสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 รายงานผลข้อมูลค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี

N=50

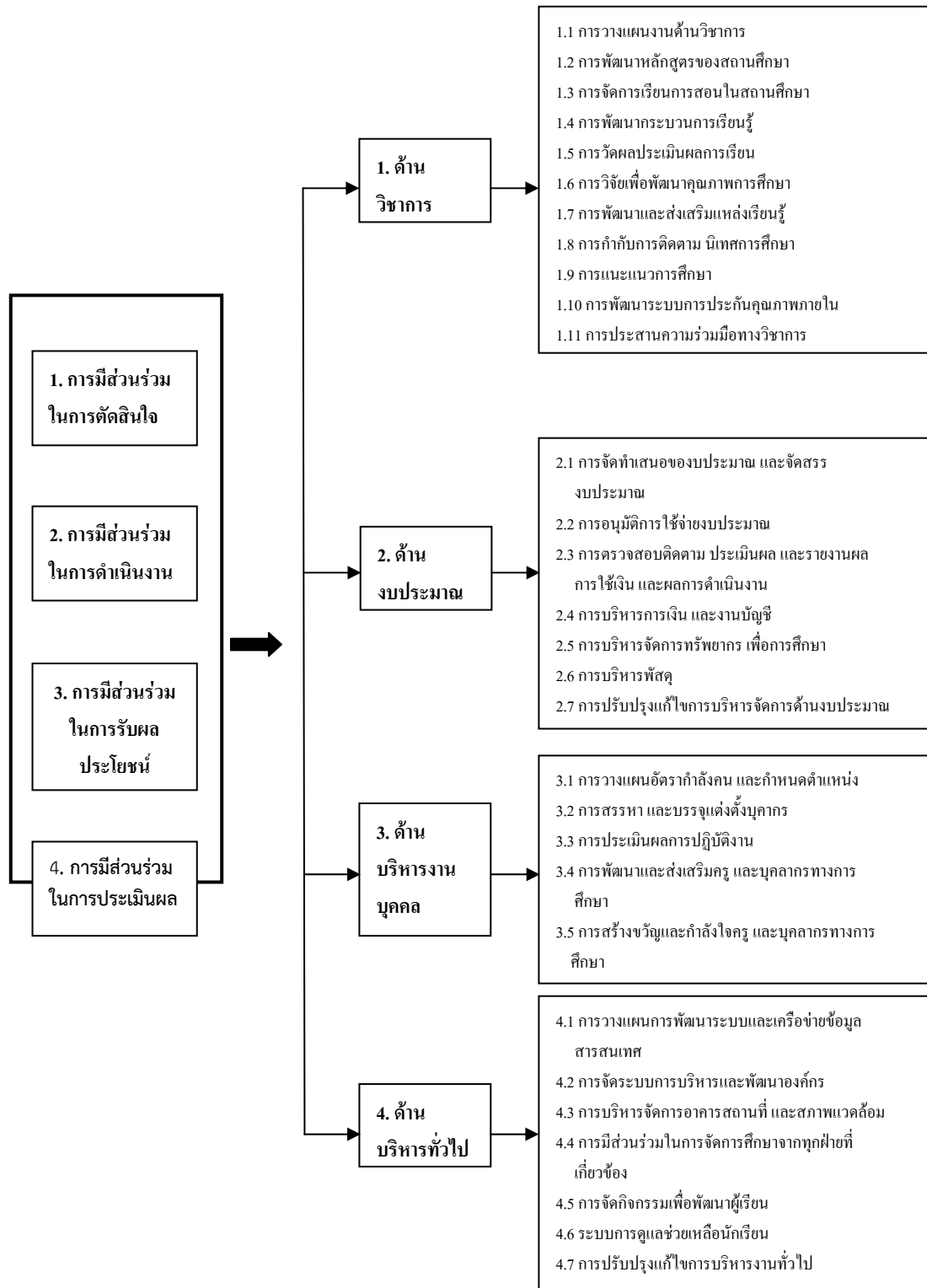
ที่	สภาพการมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับ
1	ด้านวิชาการ	2.34	.42	ปานกลาง
2	ด้านงบประมาณ	2.02	.60	ปานกลาง
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	2.40	.45	ปานกลาง
4	ด้านการบริหารทั่วไป	2.17	.43	ปานกลาง
รวม		2.23	.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากครูขาดประสบการณ์ นวัตกรรมมีน้อยไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในบางครั้งจึงบกพร่องไม่สมบูรณ์

2. การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก

จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองร่างรูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบ สรุปผลการประเมินมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมของรูปแบบยิ่งขึ้น พบว่า รูปแบบประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านบริหารทั่วไป มีองค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบดังแผนภาพ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก
จังหวัดอุบลราชธานี

3. การนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วม ราชธานีโสภ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีความเหมาะสมและ
ในการบริหารจัดการการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขา ความเป็นไปได้ในระดับ มากที่สุดทุกด้าน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 รายงานผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบรูปแบบ
การมีส่วนร่วม เป็นรายด้าน

รูปแบบการมีส่วนร่วม	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความเป็น ไปได้	ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด	
			ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	มากที่สุด	มากที่สุด	บริหารงานบุคคล	บริหารทั่วไป
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มากที่สุด	มากที่สุด	บริหารทั่วไป	บริหารทั่วไป
การมีส่วนร่วมในการรับผล ประโยชน์	มากที่สุด	มากที่สุด	วิชาการ	บริหารทั่วไป
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มากที่สุด	บริหารงานบุคคล	บริหารทั่วไป

ตารางที่ 3 รายงานผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการมีส่วนร่วม
ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป รายข้อ

รูปแบบการมีส่วนร่วม	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความเป็น ไปได้	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด	
			ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้
ด้านวิชาการ				
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	มากที่สุด	มากที่สุด	การวัดผล ประเมินผลการ เรียน และการกำกับ การ ติดตาม นิเทศการศึกษา	การพัฒนา และส่งเสริมแหล่ง เรียนรู้
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มากที่สุด	มากที่สุด	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้	กาพัฒนาการจัดการเรียนรู้
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	มากที่สุด	มากที่สุด	การวางแผนงานด้าน วิชาการ	การวางแผนงานด้านวิชาการ, การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายใน, การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มาก	การกำกับ การติดตาม นิเทศ การศึกษา, การประสาน ความร่วมมือทางวิชาการ	การประสานความร่วมมือทาง วิชาการ
ด้านงบประมาณ				
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	มากที่สุด	มาก	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผลการใช้เงิน และผลการ ดำเนินงาน	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงิน และผลการ ดำเนินงาน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มากที่สุด	มากที่สุด	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงิน และผลการ ดำเนินงาน, การบริหาร จัดการทรัพยากร เพื่อ การศึกษา	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงิน และผลการ ดำเนินงาน

ตารางที่ 3 รายงานผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการมีส่วนร่วม
ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป รายข้อ (ต่อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วม	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความเป็น ไปได้	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด	
			ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้
ด้านงบประมาณ (ต่อ)				
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	มากที่สุด	มาก	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้จ่ายเงิน และผลการ ดำเนินงาน	การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้จ่ายเงิน และผลการ ดำเนินงาน
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มากที่สุด	การจัดทำเสนอขอ งบประมาณและการจัดสรร งบประมาณ, การบริหาร จัดการทรัพยากร เพื่อ การศึกษา	การจัดทำเสนอขอของงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติการใช้จ่าย งบประมาณ
ด้านบริหารงานบุคคล				
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	มากที่สุด	มากที่สุด	การพัฒนาและการส่งเสริม ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา	การพัฒนาและการส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มากที่สุด	มากที่สุด	การวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดคุณสมบัติ และ ตำแหน่ง	การพัฒนาและการส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	มากที่สุด	มาก	การวางแผนอัตรากำลังคน การกำหนดคุณสมบัติ และ ตำแหน่ง	การพัฒนาและการส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มากที่สุด	การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน, การพัฒนา และการส่งเสริมครู และ บุคลากรทางการศึกษา	การพัฒนาและการส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา, การสร้างขวัญ กำลังใจครู และ บุคลากรทางการศึกษา
ด้านบริหารทั่วไป				
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	มากที่สุด	มากที่สุด	ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มากที่สุด	มากที่สุด	การบริหารจัดการอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม	ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	มากที่สุด	มากที่สุด	การบริหารจัดการอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม , การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง	การบริหารจัดการอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มากที่สุด	ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา

ด้านวิชาการ ผลจากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา ด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และกำกับติดตาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลการเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนา และสนับสนุนส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ทั้งในสถานศึกษาและท้องถิ่น มีส่วนร่วมส่งเสริมให้วัด บ้าน โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับทราบ การบริหารจัดการและความก้าวหน้าด้านการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน สัมมาสิกขาราชธานีโสภ เป็นาร่วมมือในการบริหารจัดการบุคลากรจากทั้ง 3 องค์การ คือ บ้าน วัด โรงเรียน ทุกฝ่ายได้เข้าร่วมประชุม นำเสนอปัญหาระดมความคิด เสนอพิจารณา วางแผน คัดเลือก อนุมัติ ตัดสินใจ ในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ทิศทางการศึกษาร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย พันธกิจ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ สมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน การคัดสรรจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรม ความสามารถ และทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามปรัชญา “ศีลเด่น เป็นงาน ชาญวิชา” ได้จัดทำโครงการ แผนงาน/กิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรสถานศึกษา นำนโยบายการศึกษานโยบายมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พัฒนาสัมมาอาชีวะให้มีความหลากหลาย พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการให้เป็นผู้คิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำแผนงานหรือ โครงการที่ได้ไปทำร่วมกันทำ หรือแบ่งงานกันรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผน หรือเป้าหมายที่ร่วมงานวางไว้ พบว่า การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สัมมาสิกขาราชธานีโสภ ยึดหลักการบริหารแบบ PDCA (วงจรบริหารงานคุณภาพ) ในการดำเนินงาน มีการร่วมกันกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนและ โครงการ/กิจกรรมที่ทำ มีการประชุมสรุปงาน ร่วมกันคิดวิเคราะห์ นำผลการประเมินไป

ปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น ลักษณะของการประเมินที่โรงเรียนดำเนินการอยู่คือ การสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม และความคิดเห็นจากผู้เข้ามามีส่วนร่วมทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน ผลการศึกษาสภาพปัญหาด้านวิชาการ พบว่า การบันทึกข้อมูล การเก็บหลักฐาน ร่องรอย กิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรม ยังบกพร่อง การจัดการเรียนการสอนบูรณาการในฐานงานยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ครูฐานงานยังสอดแทรกความรู้ทางวิชาการน้อยเกินไป การเรียนรู้ด้านวิชาการกับการเรียนรู้ในรูปแบบฐานงานยังแยกกันอยู่ชัดเจน การประเมินผลยังบกพร่องเนื่องจากครูภูมิปัญญาและครูจิตอาสา ที่ไม่ได้จบการศึกษา ด้านคุรุศาสตร์โดยตรง จึงไม่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถในด้านนี้ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ แต่งตั้งคณะทำงานเก็บข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศให้ชัดเจน สัมมนาครูผู้สอนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ผู้ที่รับมอบหมายต้องรับผิดชอบและทำให้เป็นระบบ และต่อเนื่องให้มากขึ้น ให้ครูฝ่ายวิชาการดำเนินการช่วยเหลือ โดยทำงานเป็นทีมระหว่างครู และครูจิตอาสา ที่มีได้จบการศึกษา ด้านคุรุศาสตร์โดยตรง และจัดการอบรมสัมมนาด้านการวัดผลประเมินผลแก่บุคลากรดังกล่าว สนับสนุนส่งเสริมให้ครูฐานงานศึกษาต่อขอออกองค์ความรู้ ให้ครูวิชาการเข้าไปทำงานตามฐานงานหน่วยงานต่าง ๆ ของชุมชนที่มีความสำคัญจำเป็น ซึ่งเป็นห้องเรียนใหญ่ของนักเรียน เพื่อสอดแทรกวิชาการ (บูรณาการ) เข้าไปในกิจกรรมการทำงาน (การเรียนรู้ฐานงาน) สอดคล้องกับ ควันเทียน อโศกตระกูล (2548 : 238-239) ได้ศึกษาการบริหารงาน โรงเรียน สัมมาสิกขาสันติโสภ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษา คือ ด้านวิชาการ พบว่า ปัญหาการจัดการหลักสูตรยังขาดความเข้าใจและยังไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ การแก้ไข คือ จัดอบรมสร้างความเข้าใจ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ครูยังขาดทักษะในการนำความรู้ทั้ง ด้านวิชาการและด้านการงานอาชีพมาบูรณาการ และขาดเทคนิคการสอน ควรมีการจัดอบรมทักษะการบูรณาการ และส่งเสริมให้ครูเรียนต่อหรืออบรมทางการศึกษา และ สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ สีดาพล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ระบุว่า ด้านการบริหารวิชาการ ชุมชนมีความต้องการให้มีการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเวลาเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการร่วมจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการจัดหาสื่อการเรียนรู้อ

ด้านงบประมาณผลจากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อรับทราบ การรายงานผล การเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการศึกษา สภาพปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะว่าการบริหารจัดการ การพัฒนาเน้นถึงระบบเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารแบบองค์รวม บ้าน วัด โรงเรียน เป็นแบบสาธิตโลก คือการมีกองกลางเดียวกัน โรงเรียนมีงบประมาณชุมชนสนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอาสาสมัครทำงานฟรี สอนฟรี ไม่รับเงินเดือน มีจิตอาสา ทำงานเสียสละ ในการจัดทำแผนงบประมาณล่วงหน้าในแต่ละปี เนื่องจากสถาบันการศึกษาของเป็นการจัดการศึกษาแบบบุญนิยมไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล และค่าอื่น ๆ จากนักเรียน คณะทำงานทุกตำแหน่งในโรงเรียน ไม่มีผลตอบแทน ดูแลนักเรียนเสมือนลูกหลาน ทั้งวัดบ้าน โรงเรียน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การจัดสรรงบประมาณมีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนแก้ไขไปตามสถานการณ์จริง ตามค่าใช้จ่ายจริง จึงยากต่อการทำแผนงบประมาณตามหลักสากลทั่วไป แต่ก็บรรลุเป้าหมาย ในการจัดการทำงาน คือ ชื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ถวิล เกษสุพรรณ (2552 : 99) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ สะอาด ขันอาษา (2553 : 300) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านงบประมาณ ได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลตามโครงการ การรับเงินบริจาคจากผ้าป่าการศึกษา การอนุมัติ แผนปฏิบัติการ การกำหนดวิสัยทัศน์ การตรวจสอบรายงานทางการเงิน และได้รับงบอุดหนุนจากมูลนิธิภาคเอกชน

ด้านการบริหารงานบุคคล ผลจากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และดำเนินการการจัด

กิจกรรมประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ส่งเสริมสนับสนุน ติดตามประเมินผล การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีอโศก ด้านการบริหารงานบุคคล บุคลากรที่เกี่ยวข้องจากทั้ง 3 องค์การ คือ บ้าน วัด โรงเรียน ทุกฝ่ายได้เข้าร่วมประชุมกันทุกสัปดาห์ เสนอข้อมูลเข้าสู่ที่ประชุม มีการวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น เพื่อตัดสินใจ เลือกรูปแบบที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการ และจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในเครือสัมมาสิกขา พร้อมทั้งดำเนิน โครงการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในบางครั้งจึงบกพร่อง ไม่สมบูรณ์ ครูฝ่ายปกครองดูแลนักเรียนชายขาดแคลน ภาระจึงตกไปที่นักบวช ที่จะต้องมาช่วยดูแลอบรมสั่งสอนตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเข้านอน นักบวชทั้งหญิงและชายมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมาก ทั้งเป็นที่ปรึกษาให้กับคณะครูและนักเรียนประจำชั้น สอนวิชาพุทธศาสนา อบรมศีลธรรมจริยธรรม หากวิชาใดขาดครูผู้สอน นักบวชที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนก็ได้ไปสอนแทน การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม ทุกคนมีความสำคัญเท่ากัน ไม่มีใครมีอำนาจสิทธิ์เด็ดขาด ทุกเรื่องต้องเข้าที่ประชุมเพื่อร่วมกันคิด พิจารณาตัดสินใจ หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ขาดบุคลากรที่จบการศึกษาทางคุรุศาสตร์โดยตรงตามเอกสาขาสาขาคณะต่าง ๆ และกระบวนการนิเทศครูเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนยังไม่ต่อเนื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ จัดอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานทุกด้าน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดผลประเมินผล และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ส่งเสริมพัฒนาครูด้านการสอนแสวงหาแนวทางและเทคนิคใหม่ ๆ และนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน อบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่งครูให้พัฒนาศักยภาพตนโดยการเรียนต่อทางด้านวิชาชีพครู หรือ ป.บัณฑิต สร้างบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วให้มีความสามารถที่หลากหลาย สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้มีความรู้สึกและผูกพันกับการทำหน้าที่ทางการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น มีการนิเทศภายใน

และเดิมขวัญและกำลังใจในการทำงาน ผิดคนให้มีคุณธรรมมากขึ้น ลดละกิเลสความความเห็นแก่ตัว ลดอวดตัวตนเมื่อลดได้มาก ก็จะเสียสละได้มาก สอดคล้องกับ ปิยะมาส ยินดีสุข (2548 : 359-372) ศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณของโรงเรียนวิสุทธิ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศกและโรงเรียนมัธยมบึงทองหลาง พบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา คือ การขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่จะมาทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ ขวัญดิน สิงห์คำ (2554 : 117-118) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาศิริระอโศก เพื่อพัฒนาบุคคลและชุมชน พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ด้านบุคลากร ครูตั้งใจและเต็มใจทำงานโดยเสียสละ ไม่รับค่าจ้าง เปรียบเสมือนพ่อแม่ สมณะชดกลา นักเรียนด้วยศีลธรรมและระเบียบวินัยที่ดี ปัจจัยที่ควรปรับปรุงขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการสอนวิชาการ ขาดการวางแผนการประเมินผลการทำงานที่เป็นรูปแบบ ครูวิชาการทำงานหลายหน้าที่ทำให้หน้าที่สอนทำไม่ได้เต็มที่ ครูมีน้อย มีเวลาให้นักเรียนไม่พอ การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง

ด้านการบริหารทั่วไป ผลจากการศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่มีสภาพการณ์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และดำเนินการการจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ส่งเสริมสนับสนุนติดตามประเมินผล การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน ผลการศึกษาสภาพปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ไม่ค่อยมีปัญหาใหญ่ ๆ เพราะ ทางโรงเรียนมีการร่วมประชุมกันอยู่เนืองนิตย์ ใช้ที่ประชุมเป็นหลักในการตัดสินใจในการบริหาร ทุกคนมีสิทธิร่วมกัน ออกเสียง แสดงความคิดเห็น ผู้บริหารไม่ได้รับผิดชอบเพียงคนเดียว บุคลากรทุกคนร่วมกันบริหารจัดการศึกษา โดยมีนักบวชเป็นที่ปรึกษา ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ร่วมด้วยช่วยกัน ทำงานแบบองค์กรรวมทุกคนมีส่วนร่วม มีปัญหาอะไรก็ช่วยกันแก้ไขจึงไม่ปัญหาใหญ่ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ทุกฝ่ายต่างร่วมด้วยช่วยกัน มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมของโรงเรียน บ้านและวัดเข้ามาช่วย เช่น กิจกรรมโครงการพัฒนานักเรียนต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ เป็นต้น กิจกรรมวัด บ้านและโรงเรียนก็เข้ามาช่วย เช่น ปลูกเสกพระแท้ ๆ ของพุทธ เป็นต้นทุกฝ่าย

มาช่วยเตรียมงานและร่วมงานในขณะที่นักเรียนจัดเข้าค่ายเรียนเป็นบูรณาการ และกิจกรรมของหมู่บ้าน วัด โรงเรียนก็ร่วมเข้าช่วย เช่น งานงาน แก้ปัญหาประสบภัยน้ำท่วม งานปีใหม่ เป็นต้น ในโครงการ/กิจกรรม มีการประเมินผลโครงการต่าง ๆ หลังจากดำเนิน โครงการ/กิจกรรม เสร็จสิ้น เพื่อหาหาจุดแข็ง จุดอ่อน ในการพัฒนา เนื่องจากการบริหารของโรงเรียนเป็นแบบองค์กรรวม จึงได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมการระดมความคิด แสดงความคิดเห็น ชี้แจงบอกกล่าว หาจุดบกพร่อง ในการประชุมร่วมกันทุกสัปดาห์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาเพื่อนำไปใช้ในการทำงานต่อไป สอดคล้องกับ ปิยะมาส ยินดีสุข (2548 : 359-372) ศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณของโรงเรียนวิสุทธิ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศกและโรงเรียนมัธยมบึงทองหลาง พบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศก เน้นการพัฒนาด้านคุณธรรม ศีลธรรมผ่านการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียน วัด ชุมชน จากการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมประจำปของชาวอโศก นักเรียนที่ผ่านการศึกษาตามรูปแบบของชาวอโศกจะได้รับการฝึกหัดและพัฒนาด้านศีลธรรม คุณธรรม และงานวิชาชีพเพื่อให้สามารถช่วยเหลือและเลี้ยงตัวเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของชาวอโศก เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่สร้างและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเห็นที่ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ ของชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา (สัมมาทิฐิ) โดยมีบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน วัด และชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้และพัฒนา และสอดคล้องกับ ขวัญดิน สิงห์คำ (2554 : 117-118) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาศิริระอโศก เพื่อพัฒนาบุคคลและชุมชน พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ นำศาสนาพุทธมาเป็นแกนของการศึกษา มีองค์กรประกอบของ วัด บ้าน โรงเรียน นำไปสู่ระบบสาธารณโภคี ด้านการบริหาร บุคลากรมีความหลากหลาย และมีความยึดหยุ่นสูง ไม่ติดระบบ ด้านปฏิสัมพันธ์สมณะ ครู ชาวชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดี อยู่กันแบบครอบครัว มีความใกล้ชิดผูกพันกันสูง ดังนั้น ความรักความศรัทธาจึงเกิดง่าย มีขบวนการกลุ่ม ทำงานร่วมกันเป็นพี่น้อง เกื้อหนุนช่วยเหลือกัน อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพผู้ใหญ่ ปัจจัยที่ควรปรับปรุง ด้านการบริหาร การวางแผนงานยังไม่สมดุลมีกิจกรรมมากทำให้การเรียนรู้วิชาการน้อย

2. ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหาร การจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโสทก

ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหาร
การจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโสทก
จังหวัดอุบลราชธานี ได้องค์ประกอบที่เป็นผลจากการสร้าง
รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมใน
การดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาระหน้าที่การบริหาร
งานในโรงเรียน 4 ด้าน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการ
บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ได้ผลการสร้าง
รูปแบบแต่ละด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้าน
วิชาการ ในงานการวัดผล ประเมินผลการเรียน จากการพิจารณา
ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา
กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโสทก จังหวัด
อุบลราชธานี จากกระบวนการให้การรับรองร่างรูปแบบโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะข้อควรปรับปรุงที่ได้
จากกระบวนการร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ปรับปรุงแก้ไขการวัดผล ประเมินผลการเรียน จากเดิมแก้ไขเป็น
คณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดผลประเมินผล 1) ด้านศีล 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระ 3) ฐานงานต่าง ๆ 4) โครงการ
/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคุณภาพผู้เรียน คือ 1) ศีลเด่น เป็น
งาน ชาญวิชา 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) สมรรถนะ
สำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน 4) ค่านิยม 12 ประการ 5) ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปิยะมาส ยินดีสุข
(2548 : 359-372) ศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาวะทาง
จิตวิญญาณของโรงเรียนวิสุทธิพร 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสัมมา
สิกขาสันตือโสทกและโรงเรียนมัธยมบึงทองหลาง พบว่า การ
จัดการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาสันตือโสทก เน้นการพัฒนา
ด้านคุณธรรม ศีลธรรมผ่านการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียน
วัด ชุมชน จากการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
และกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมประจำปีของชาวโสทก นักเรียน
ที่ผ่านการศึกษาตามรูปแบบของชาวโสทกจะได้รับการฝึกหัด
และพัฒนาด้านศีลธรรม คุณธรรม และงานวิชาชีพเพื่อให้
สามารถช่วยเหลือและเลี้ยงตัวเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ใน
สังคมอย่างปกติสุข

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงบประมาณ
ของงานปรับปรุงแก้ไข การบริหารจัดการด้านงบประมาณ
เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาโรงเรียน
สัมมาสิกขาราชธานีโสทก ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย
ได้สรุปประเด็นสำคัญในการแก้ไข จากกระบวนการให้การ

รับรองร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
ของผู้ทรงคุณวุฒิ จากเดิมแก้ไขเป็น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประชุม
ลงมติ แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบการใช้เงินให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ชีระพงษ์ แก้วหาญ (2543 : 149-163, อ้างถึงใน
ศูนย์พัฒนาทรัพยากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ม.ป.ป.
: 1-3) ที่ระบุไว้ใน การจำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วม ว่า ขั้นที่
4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน : ขั้นตอน
นี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งอีกเหมือนกัน เพราะ
ถ้าหากการติดตามและการประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วม
ของชุมชนแต่เป็นการ ดำเนินการโดยบุคคลภายนอก ชุมชนก็
ไม่สามารถทราบว่าการที่เข้าไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์
อย่างไรหรือไม่

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารงาน
บุคคล ที่ได้จากการร่างรูปแบบ ในงานการสรรหา และบรรจุ
แต่งตั้งบุคลากร 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การพัฒนา
และส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา 5) การสร้างขวัญ
และกำลังใจครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปประเด็น
สำคัญในการปรับแก้ไขขององค์ประกอบของรูปแบบจากการที่
ผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองรูปแบบ คือ อนุมัติบุคลากรพิเศษ
จิตอาสาตามความเหมาะสม โดยพิจารณา ด้านศีล และคุณธรรม
เป็นหลักประกอบ ความรู้ความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ขวัญดิน สิงห์คำ (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การ
บูรณาการการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาศิริษะโสทก เพื่อ
พัฒนาบุคคลและชุมชน ผลการวิจัยนี้พบว่า การปลูกฝังคุณธรรม
ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบของชุมชน
การเป็นผู้ถือศีลในชีวิตประจำวัน มีสติในการควบคุมตนเอง
และเสียสละ ซึ่งเป็นคุณธรรมเบื้องต้น ที่สมณะ ครู และชาว
ชุมชนถือปฏิบัตินับเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้กับ
นักเรียนส่งผลต่อการพัฒนาของนักเรียนและชุมชน และงาน
การสร้างขวัญและกำลังใจครู และบุคลากรทางการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารทั่วไป
ที่ได้จากการร่างรูปแบบประกอบด้วย ในงานการจัดระบบ
การบริหารและพัฒนาองค์กร ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญใน
การปรับแก้ไข เป็น วางแผน ออกแบบ การจัดระบบโครงสร้าง
ระบบการทำงานและการบริหารงานของสถานศึกษาตามแบบ
การศึกษานูญนิยม ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวัลย์ คำคง (2552 :
บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการ
ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมมี 4 ประการ ข้อ 4 ชุมชนอัน

ประกอบด้วย บ้าน วัด และโรงเรียน ประสานกันเป็นหนึ่งเดียวมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน คือ บุญนิยม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการบริหารงานบุคคล งานการวางแผนอัตรากำลังคน และกำหนดตำแหน่งการมีส่วนร่วมดังนี้ 6) กำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน กำหนดเกณฑ์และขั้นตอน แนวทางการสรรหาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เสาะหาทาบทามบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางและประสบการณ์มาร่วมงาน ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญในการปรับแก้ไขของรูปแบบ จากกระบวนการให้การรับรองร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา แก้เป็น 6) กำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีศีล 5 ละอบายมุข รับประทานมังสวิรัต กำหนดเกณฑ์และขั้นตอน แนวทางการสรรหาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เสาะหาทาบทามบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางและประสบการณ์มาร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ธรรมนูญราชภัฏ (2548 , อ้างถึงใน ทิพวัลย์ คำคง 2552 : 58-59) ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทางสำนักสันติอโศก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า สำนักสันติอโศกได้นำหลักธรรมในพุทธศาสนาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้ 1) เป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ต้องการสร้างคนให้พ้นทุกข์ มีความสุข มีศีล โดยเน้นเรื่องการลดละกิเลส การเสียสละ เพื่อให้เป็นคนดี 2) หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ศีล 5 ศีล 8 และหลักสัมมาอาริยมรรคองค์ 8 ที่นำมาอบรมให้คนลดกิเลสได้จริง การพัฒนาและการส่งเสริมครู และบุคลากรทางการศึกษา และสอดคล้องกับ มิ่งหมาย มุ่งมาจน (2557 : 244) ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียน สัมมาสิกขาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการจัดการบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดบุคลากรโดยตระหนักถึงบุคคลที่มีศีล 5 เป็นเบื้องต้นอย่างมีเหตุผล โดยรับฟังข้อมูลความคิดเห็นจากส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ตามความรู้ความสามารถตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้พอเหมาะเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการบริหารทั่วไป งานการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน คือดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ที่กำหนด โดยการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม และจากการพิจารณาร่างรูปแบบการมีส่วนร่วม จากกระบวนการให้การรับรองร่างรูปแบบ

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิปรับปรุงแก้ไข จากเดิมแก้ไขเป็น ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดโดยการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม เช่น โครงการ 3 อาชีพคู่ชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ขะวิทยา สามารถแยกแยะต่าง ๆ ผลดีปุ๋ยหมักธรรมชาติ ปุ๋ยหมักชีวภาพ ไปใช้ในการทำเกษตรจนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ และเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีความสุขอดมสมบูรณ์คืนสู่ธรรมชาติ โครงการมนุษยบุญนิยม เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมมีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในการทำงาน และสามารถบันทึกเขียนความรู้ และประสบการณ์จากการทำงานได้ โครงการสอนซ่อมเสริม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงษ์ แซ่เจียว (2556:108) กล่าวว่า ด้วยโรงเรียนสัมมาสิกขานั้น มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและกิจกรรมพิเศษเพื่อสาธารณะประโยชน์แก่สังคมของทางโรงเรียนมีมากมาย จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้รู้จักคิดวางแผน ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ซึ่งส่วนนี้สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้คิด ริเริ่มในการทำงานให้กับโรงเรียน ความเป็นเจ้าของกิจกรรม มีวิจารณ์ญาณในการสร้างสรรค์สำนึกถึงคุณธรรมความดีงามที่ควรกระทำ รู้จักลดกิเลส เสียสละลดความเห็นแก่ตัว เพิ่มความรับผิดชอบ จากเหตุการณ์จริง

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการบริหารทั่วไป งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านครู จากการพิจารณา ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วม จากกระบวนการให้การรับรองร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิปรับปรุงแก้ไข เป็น ปฏิบัติศีล 5 ศีล 8 ละอบายมุข รับประทานอาหารมังสวิรัตi ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพทางการศึกษา มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู พัฒนาตนเองรับผิดชอบ เสียสละ เอาภาระมากขึ้น สอดคล้องกับ ขวัญดินสิงห์คำ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบูรณาการการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาสิริชะอโศก เพื่อพัฒนาบุคคลและชุมชน พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบของชุมชน การเป็นผู้ถือศีลในชีวิตประจำวัน มีสติในการควบคุมตนเอง และเสียสละ ซึ่งเป็นคุณธรรมเบื้องต้น ที่สมณะ ครู และชาวชุมชนถือปฏิบัติ นับเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียนส่งผลต่อการพัฒนาของนักเรียนและชุมชน

3. ผลการนำเสนอและประเมินรูปแบบ

จากผลการนำเสนอและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก จังหวัดอุบลราชธานี มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษา มณีรัตน์ ปริณาวินิชย์ (2557:274) ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่ประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ภาพรวมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่ประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลการศึกษาไปส่งเสริมการมีส่วนร่วม หรือประยุกต์ใช้ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน
2. โรงเรียนที่จะนำรูปแบบที่ผู้วิจัยค้นพบไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบให้เข้าใจเพื่อจะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายสัมมาสิกขา และโรงเรียนเอกชนทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของชาวโอศกต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก จังหวัดอุบลราชธานี ไปทดลองใช้ในการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อสรุปภาพรวมของรูปแบบและความถูกต้องเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบ

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ แซ่เจียว. (2556). การศึกษานโยบายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสัมมาสิกขา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขวัญดิน สิงห์คำ. (2554). การบูรณาการการศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาสิริระอโศก เพื่อพัฒนาบุคคลและชุมชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ควันเทียน อโศกตระกูล. (2548). การบริหารโรงเรียนสัมมาสิกขาสันตือโศก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิพวัลย์ คำคง. (2552). การจัดการศึกษาที่สะท้อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียน สัมมาสิกขาสันตือโศก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประดิษฐ์ สีดาพล. (2552). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขิรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปิยมาศ อินดิสุข. (2548). การศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพทางจิตวิญญาณของนักเรียนโรงเรียนวิสุทธิพุทธ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีรัตน์ ปริณาวินิชย์. (2557). รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่ประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มิ่งหมาย มุ่งมาจน. (2557). รูปแบบการบริหารโรงเรียนสัมมาสิกขาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก. (2556). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี 2556. อุบลราชธานี: ฝ่ายธุรการ.

ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา (CARD). (2554). การวางแผนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น [ออนไลน์]. จาก http://www.cyberclass.msu.ac.th/cyberclass/Cyberclass.../unit04_aod.htm

สุวรรณ วีรอินทร์ และ ทิพวัลย์ คำคง. (2553). “ชุดฝึกอบรมครูประมวลสาระ บทที่ 3 การกระจายอำนาจทางการศึกษา” การปฏิรูปการศึกษา [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2555. จาก <http://www.moe.go.th/wijai/decentralization%20edu.htm>

สะอาด ชันอาษา. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, องค์การมหาชน. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. พรึกหวานกราฟฟิค จำกัด.

